

Briefadvies

Decreet optimalisatie omgevingshandhaving

Briefadvies over het voorontwerp van decreet over de optimalisatie van de omgevingshandhaving

Datum van goedkeuring **27/06/2022**

Volgnummer 2022 | 009

Coördinator + e-mailadres Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be

Co-auteur + e-mailadres Annick Lamote, alamote@serv.be

Minaraad
Havenlaan 88 bus 15
1000 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

Minister Zuhal Demir
Vlaams minister van Justitie en
Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme
Koning Albert II laan 7
1210 Sint-Joost-ten-Node

Uw bericht van:

13 mei 2022

Datum:

27 juni 2022

Uw kenmerk:

ZD/BVW/aanvraag Minaraad

Contact Minaraad: Jan Verheeke
jan.verheeke@minaraad.be

Ons kenmerk:

01/K2/2022/

Contact SERV: Annick Lamote
alamote@serv.be

Mevrouw de minister,

Uw adviesvraag over het voorontwerp van decreet over de optimalisatie van de omgevingshandhaving hebben we goed ontvangen op maandag 16 mei 2022. Algemeen drukken de Raden hun positieve appreciatie uit bij de voorgestelde wijzigingen.

Bij dit ontwerpdecreet geeft u als algemene duiding mee dat de werkzaamheden van de Onderzoekscommissie PFAS-PFOS in het Vlaams Parlement, ertoe geleid hebben te onderzoeken welke manier de omgevingshandhaving efficiënter en met een grotere slagkracht zou kunnen verlopen. Een deel van de aldus gedetecteerde verbeterpunten werden opgenomen in dit ontwerpdecreet. Verderop in de regeringsnota of als in de memorie wordt echter niet concreet geduid welke nu de wijzigingsvoorstellen zijn die verband houden met de conclusies van die bewuste Onderzoekscommissie. Ook in het verslag van de Onderzoekscommissie zelf (Vlaams Parlement, stuk 844 (2021-2022) – Nr. 36) vallen er niet direct aanbevelingen te detecteren die verband lijken te houden met wat nu voorligt.

Wel valt het een en ander op te maken uit het verslag dat gaat over de hoorzitting die de Onderzoekscommissie had inzake het handhavingsbeleid (Vlaams Parlement, stuk 844 (2020-2021) – Nr. 20, pp. 29, 52, 74 en 88). Hierbij werd doorgegaan op het onderscheid tussen toezichtopdrachten en opsporingsopdrachten en werd er verwezen naar een aankomende decreetwijziging, waarin wordt voorzien dat alle toezichthouders ook agent van gerechtelijke politie (AGP) zouden worden. Hierdoor zouden ze er ook gemachtigd zijn verhoren af te nemen conform de Salduzregels, terwijl zij nu als milieutoezichthouder eigenlijk de exploitant enkel kunnen 'horen'. Het feit dat milieutoezichthouders AGP worden, betekent dat parketten ook aan hen kunnen vragen om in complexe dossiers over te gaan tot verhoor. Het voordeel hiervan is dat het technische inzicht dat aanwezig is bij de toezichthouder, direct kan ingebracht worden bij de opsporingshandelingen.

Dit strookt met wat in de regeringsnota verklaard wordt over wijzigingsartikel 15, dat strekt tot de invoering van het nieuwe artikel 16.5.13. *"[...]wanneer een toezichthouder ter gelegenheid van een controle een milieumisdrijf vaststelt, [kan] deze [...] doorgaans niet zelf kan ingeschakeld worden voor het stellen van navolgende opsporingshandelingen, zoals een verhoor. [...] Aangezien de milieuregelgeving heel technisch is, is dan bovendien regelmatig de bijstand van deskundigen – zoals een milieutoezichthouder – vereist. Het van rechtswege toekennen van een verhoorbevoegdheid aan de personen die tevens toezichthouder zijn, zal de zogenaamde 'eenheid*

van afhandeling' en een efficiënte inzet van personeelsleden binnen de handhavingsketen verhogen.". (regeringsnota p. 4). In het voorgestelde artikel 16.5.13 wordt dan ook bepaald dat de 'toezichthouders', voor de milieumisdrijven waarvoor ze vaststellingsbevoegdheid hebben, nu ook de bevoegdheid krijgen om de vermoedelijke overtreder, of andere personen die informatie kunnen verschaffen, te verhoren, nadat een proces-verbaal is opgesteld.

De Raden kunnen zich verenigen met dit wijzigingsvoorstel en met de hierbij opgegeven motivering. Wel wijzen ze op een reeds eerder geformuleerd punt van zorg: het cumuleren van elementen van bestuurlijk toezicht enerzijds en van anderzijds strafrechtelijke of bestuurlijke opsporing in hoofde van één persoon kan weliswaar efficiënt zijn, maar kan ook het risico inhouden dat toezichthouders hun toezichtrechten zouden gaan aanwenden met een strafrechtelijke finaliteit. "*Dat moet absoluut vermeden worden*" (zie Minaraad, [advies 2020|006](#), §33). De Raden vragen om te duiden of en hoe de in de memorie gestelde waarborgen zullen doorwerken in deze kwestie.

Een andere zaak betreft het wijzigingsvoorstel tot invoering van een kentekenaansprakelijkheid, en dit in verband met het onwettig crossen in natuurgebied, met het sluikestorten, met jachtmisdrijven of met weigering tot identiteitscontrole. Via wijzigingsartikel 4 (toevoeging artikel 16.3.26ter DABM) en wijzigingsartikel 14 (toevoeging artikel 16.5.11bis DABM) worden er in dat verband weerlegbare vermoedens ingevoerd. Er zal met name vermoed worden dat de houder van de kentekenplaat van een motorvoertuig de overtreder is van dit milieumisdrijf of die milieu-inbreuk, wanneer vastgesteld wordt dat dit misdrijf of die inbreuk gepleegd werd met dat motorvoertuig. De Raden staan achter deze wijzigingsvoorstellen.

Volgens de Raden zou evenwel bekeken kunnen worden of vaststellingen inzake onwettige captatie uit oppervlaktewater niet meegenomen moeten worden in deze regeling. De bevinding van gemeentelijke en provinciale toezichthouders is immers dat het voorkomt dat zo'n aanhangwagen-met-watertank "geparkeerd" staat te pompen zonder dat er een verantwoordelijke bij te bekennen is. In dat geval is de nummerplaat op de aanhangwagen het enige waar de toezichthouder mee verder kan om de overtreder te vinden.

Met hoogachting,

i.o. voor Walter Roggeman,
Voorzitter Minaraad

i.o. voor Hans Maertens
Voorzitter SERV